

HE 129/2003 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien viittaussäännösten muuttamisesta viittauksiksi hallintolakiin

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eräissä sosiaali- ja terveydenhuollon laeissa olevat viittaukset hallintolailla korvattuihin hallinnon yleislakeihin viittauksiksi hallintolakiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti hallintolain kanssa 1 päivänä tammikuuta 2004.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
PERUSTELUT	3
1. Nykytila ja muutostarve.....	3
2. Ehdotetut muutokset	3
3. Esityksen vaikutukset.....	4
4. Asian valmistelu	4
5. Voimaantulo	4
LAKIEHDOTUKSET	5
Laki lastensuojelulain 10 ja 17 §:n muuttamisesta.....	5
Laki potilasvahinkolain 11 b §:n muuttamisesta.....	6
Laki sosiaalihuoltolain 45 §:n muuttamisesta.....	6
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta	7
Laki päihdehuoltolain 14 §:n muuttamisesta.....	7
Laki mielenterveyslain 23 §:n muuttamisesta.....	8
LIITE	9
RINNAKKAISTEKSTIT	9
Laki lastensuojelulain 10 ja 17 §:n muuttamisesta.....	9
Laki potilasvahinkolain 11 b §:n muuttamisesta.....	10
Laki sosiaalihuoltolain 45 §:n muuttamisesta.....	11
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta	12
Laki päihdehuoltolain 14 §:n muuttamisesta.....	13
Laki mielenterveyslain 23 §:n muuttamisesta.....	14

PERUSTELUT

1. Nykytila ja muutostarve

Vuoden 2004 alusta voimaan tuleva hallintolaki (434/2003) on hallinnon toimintaa sääntelevä yleislaki, jossa säädetään hyvän hallinnon perusteista ja hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä. Laki korvaa hallintomenettelylain (598/1982), asiakirjain lähettämisestä annetun lain (74/1954) ja tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/1966).

Hallintolakiin on pyritty kokoamaan hallintoasian käsittelyssä noudatettavat menettelysäännökset sekä hallinnon palvelujen laadun vähimmäisvaatimukset mahdollisimman kattavasti siten, ettei muuhun lainsäädäntöön tarvitsisi ottaa samaa asiaa koskevia säännöksiä. Muussa laissa ei myöskään tulisi tarpeettomasti viitata hallintolain säännöksiin.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyy kuitenkin runsaasti viittauksia hallintolailla kumottaviin säännöksiin. Osa viittauksista on luonteeltaan yleisiä, osa taas koskee erityissäännösten soveltamista. Lisäksi lainsäädäntöön sisältyy lukuisia hallintolaista poikkeavia menettelysäännöksiä, joista ainakin osa voidaan kumota hallintolain voimaan tultua.

Hallintoasiassa noudatettavaa menettelyä koskevien yleislakien korvaaminen hallintolailla edellyttää, että teknisiksi luonnehdittavat yksityiskohdat muussa lainsäädännössä saatetaan yhdenmukaisiksi hallintolain kanssa. Lainsäädäntöä uudistettaessa olisi tarpeen laajemminkin arvioida, onko hallintolaista poikkeavalle sääntelylle edelleenkin perusteita. Toisaalta on selvää, ettei hallintolailla voida kokonaan poistaa erityislainsäädännön tarvetta.

Hallintolain voimaantulon edellyttämät välttämättömät muutostarpeet koskevat sellaisia muussa lainsäädännössä olevia viittaussäännöksiä, joissa viitataan hallintolailla kumottavien lakien yksittäisiin säännöksiin. Pykäläkohtaisten viittaussäännösten tarkistaminen vastaamaan asianomaisia hallintolain säännöksiä on tarpeen, jotta sovellettavista säännöksistä ei jää epäselvyyttä.

Hallintolain 71 §:n 2 momentin siirtymä-

säännöksen mukaan muussa laissa tai asetuksessa oleva yleisviittaus hallintolailla kumottaviin säädöksiin tarkoittaa hallintolain voimaantulon jälkeen viittausta hallintolakiin. Säännös koskee sellaisia viittauksia, joissa säädetään jonkin kumottavaksi ehdotetun lain soveltamisesta kokonaisuudessaan. Hallintolaki ei siten välittömästi edellytä yleisviittauksen tarkistamista vaan tällaiset viittaukset voidaan saattaa uutta oikeustilaa vastaaviksi muun lainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

Hallintolaki tulee vähentämään yleisviittauksen tarvetta erityisesti sen vuoksi, että lakia sovelletaan suoraan soveltamisalasäännöstenä perusteella myös välillisessä julkisessa hallinnossa ja yksityisissä niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä. Ottaen kuitenkin huomioon, että kysymys on hallinnon toimintaa sääntelevästä uudentyyppisestä laista, jossa on tehty voimassa olevasta lainsäädännöstä poikkeavia sääntelyratkaisuja, hallintolain soveltamista koskeva nimenomainen viittaussäännös saattaa selvyuden vuoksi olla eräissä tilanteissa vastaisuudessaakin tarpeen. Informatiivisten viittausten sisällyttämistä lainsäädäntöön voidaan pitää perusteltuna ainakin siirtymävaiheessa, kun hallintolain soveltamisesta ei vielä ole saatu kokemuksia.

Yksittäisiä pykäläiä koskevien viittausten ja yleisviittausten lisäksi hallinnonalakohtaisessa lainsäädännössä on runsaasti epäsuoria viittauksia hallintomenettelylain tai muun hallintoasian käsittelyä koskevan yleislain soveltamiseen. Näiden epäsuorien viittausten sekä erityislainsäädännön muu yhteensovittaminen uuden hallintolain kanssa voidaan tehdä muun lainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan tarkistettaviksi yhdenmukaisiksi hallintolain kanssa sellaiset sosiaali- ja terveydenhuollon laeissa olevat säännökset, joissa viitataan hallintolailla kumottavien lakien yksittäisten säännösten soveltamiseen. Lisäksi esitetään muutettavaksi eräät sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädä-

däntöön sisältyvät yleisviittaukset hallintolailla kumottaviin lakeihin viittauksiksi hallintolakiin. Ehdotetut muutokset ovat lakitekniisiä ja sanonnallisia.

Edellä sanotun kaltaisia teknisluonteisia muutostarpeita on lastensuojelulain (683/1983) 10 ja 17 §:ssä, potilasvahinkolain (585/1986) 11 b §:ssä, sosiaalihuoltolain (710/1982) 45 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 5 §:ssä, päihdehuoltolain (41/1986) 14 §:ssä sekä mielenterveyslain (1116/1990) 23 §:ssä.

Lastensuojelulain 10 ja 17 §:n viittaukset hallintomenettelylain 15 §:n kuulemissäännökseen ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi hallintolain 34 §:ään. Lastensuojelulain 17 §:n viittaus tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain erityistiedoksiannosta koskevaan sääntelyyn ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hallintolain todisteellista tiedoksiannosta koskevaan sääntelyyn.

Potilasvahinkolain 11 b § sisältää suoran pykäläviittauksen hallintomenettelylain 1—13 §:ään. Hallintomenettelylaki sisältää säännösten osalta kahtiajaon siten, että lain 14—28 §:ää on noudatettava vain, jos hallintomenettelyssä on päätettävä jonkun edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta. Muunlaisissa asioissa sovelletaan vain lain 1—13 §:ää. Hallintolaki ei sisällä tällaista rakenteellista kahtiajakoa vaan lakia sovelletaan kokonaisuudessaan tehtäväperusteisesti kaikkiin hallintoasioihin. Tämän vuoksi potilaslain 11 b § ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä jatkossa viitataan kokonaisuudessaan hallintolakiin. Kielilakia on muutettu vuonna 2003. Potilasvahinkolain 11 b §:n 4 momentti sisältää viittauksen vanhaan kielilakiin (598/1922), joten ehdotuksessa esitetään samalla muutettavaksi lainkohta siten, että siinä viitataan voimassa olevaan kielilakiin (423/2003).

Sosiaalihuoltolain 45 §:n yleisviittaus tiedoksiannosta hallintoasioissa annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hallintolakiin.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 §:n viittaus hallintomenettelylain tulkittamista ja kääntämistä koskevaan 22 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi hallintolain tulkittamista ja

kääntämistä koskevaan 26 §:ään. Esityksessä ehdotetaan suorien pykäläviittausten lisäksi tarkistettaviksi yhdenmukaisiksi hallintolain kanssa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta annetun lain 8 §:n yleisviittaus hallintolakiin. Koska lain 5 §:n sisältämä suora pykäläviittaus hallintomenettelylakiin edellyttää välittömästi hallintolain kanssa voimaan tulevaa lakimuutosta ja koska laki koskee suoraan yksittäisen kansalaisen asemaa ja oikeuksia, on 8 §:n sisältämä yleisviittaus syytä muuttaa, jotta epäselvyyttä sovellettavasta laista ei syntyisi.

Päihdehuoltolain 14 §:n viittaus hallintomenettelylain 15 §:n kuulemissäännökseen ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi hallintolain 34 §:ään.

Mielenterveyslain 23 §:n viittaus hallintomenettelylain 10 ja 11 §:n esteellisyyssäännöksiin esitetään muutettavaksi viittaukseksi hallintolain 27 ja 28 §:n esteellisyyssäännöksiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muita yleisviittauksia hallintomenettelylakiin ei tässä yhteydessä esitetä muutettaviksi, vaan ne on tarkoitus muuttaa siinä vaiheessa, kun kyseisiä lakeja muutoin uudistetaan.

3. Esityksen vaikutukset

Koska esityksessä on kyse voimassa olevan lainsäädännön lakitekniisistä ja sanonnallisista tarkistuksista, ehdotuksella ei ole asiallisia vaikutuksia nykytilaan verrattuna.

Esityksellä ei ole myöskään taloudellisia eikä hallinnollisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

5. Voimaantulo

Lakiehdotukset liittyvät välittömästi hallintolakiin. Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004 samanaikaisesti hallintolain kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****lastensuojelulain 10 ja 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 1983 annetun lastensuojelulain (683/1983) 10 §:n 2 momentti ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 139/1990, seuraavasti:

10 §

*Lapsen edun selvittäminen ja lapsen puhe-
valta*

 Huoltajan ohella on 15 vuotta täyttäneellä lapsella oikeus käyttää puhevaltaa häntä itseään koskevassa lastensuojeluasiassa. Lastensuojeluasiassa on 12 vuotta täyttäneelle lapselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin kuulemisesta hallintolain (434/2003) 34 §:ssä säädetään. Kaksitoista vuotta täyttäneellä lapsella on myös oikeus vaatia 13 §:ssä tarkoitettuja sosiaalipalveluja ja muita tukitoimia.

17 §

Kuuleminen ja päätöksen alistaminen

Sosiaalilautakunnan on ennen päätöstä lapsen huostaanotosta, sijaishuoltoon sijoittami-

sesta ja huostassapidon lopettamisesta aina, kun se on lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen mahdollista selvitettävä lapsen omat toivomukset ja mielipide esillä olevista ratkaisuksista sekä varattava 12 vuotta täyttäneelle lapselle, lapsen vanhemmille, lapsen huoltajille sekä henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tällöin on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin kuulemisesta hallintolain 34 §:ssä säädetään. Henkilölle, jota on edellä mainitulla tavalla kuultava, on myös annettava tiedoksi lapsen huostaanottamista, sijaishuoltoon sijoittamista tai huostassapidon lopettamista koskeva päätös siten kuin hallintolaissa todisteellisesta tiedoksiannosta säädetään ja tarvittaessa selvitettävä mahdollisuudet muutoksen hakemiseen. Lautakunnan on lisäksi tarvittaessa kuultava lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoita.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2004.

2.

Laki**potilasvahinkolain 11 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 11 b §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 640/2000, seuraavasti:

11 b
Korvausasian käsittely lautakunnassa

nassa käsiteltäessä noudatetaan mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

 Lautakunnassa asiat ratkaistaan esittelystä joko täysistunnossa tai täysistunnon asettaman jaostonkokouksessa. Asioita lautakun-

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

3.

Laki**sosiaalihuoltolain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/1982) 45 §:n 3 momentti seuraavasti:

45 §

 Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan toimittaa asianomaiselle tiedoksi kirjeellä postitse. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös asian-

omaisen ilmoittamalla osoitteella varustettuna on annettu postin kuljetettavaksi. Muutoin on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003) on säädetty.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

4.

Laki**sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22 päivänä syyskuuta 2000 annetun lain (812/2000) 5 §:n 4 momentti ja 8 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

*Asiakkaan oikeus saada selvitys toimenpide-
vaihtoehtoista*

—————
 Jos on kysymys asiasta, joka voi tulla vi-
 reille viranomaisen aloitteesta, on tulkitsemi-
 sesta ja kääntämisestä huolehdittava siten
 kuin hallintolain (434/2003) 26 §:ssä sääde-
 tään.

8 §

Itsemääräämisoikeus ja osallistuminen

—————
 Asiakkaan kuulemisesta ennen häntä kos-
 kevan päätöksen tekemistä säädetään hallin-
 tolaissa.

—————
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2004.

5.

Laki**päihdehuoltolain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1986 annetun päihdehuoltolain (41/1986) 14 §:n 1 mo-
 mentti seuraavasti:

14 §

*Asianosaisen kuuleminen ja hoidon tarpeen
selvittäminen*

Ennen tässä luvussa tarkoitetun päätöksen
 tekemistä asianosaiselle on varattava tilai-

—————
 suus tulla kuulluksi siten kuin hallintolain
 (434/2003) 34 §:ssä on säädetty.

—————
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2004.

6.

Laki**mielenterveyslain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1990 annetun mielenterveyslain (1116/1990) 23 § seuraavasti:

23 §

Esteellisyys

Tarkkailulähetteen laativan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin sekä hoitoon määräämisestä päättävän lääkärin esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain (434/2003)

27 ja 28 §:ssä säädetään. Tarkkailulausuntoa ei saa antaa sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen. Hoitoon määräämisestä ei saa päättää sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen tai antanut tarkkailulausunnon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

lastensuojelulain 10 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä elokuuta 1983 annetun lastensuojelulain (683/1983) 10 §:n 2 momentti ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 139/1990, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

*Lapsen edun selvittäminen ja lapsen puhe-
valta*

Huoltajan ohella on 15 vuotta täyttäneellä lapsella oikeus käyttää puhevaltaa häntä itseään koskevassa lastensuojeluasiassa. Lastensuojeluasiassa on 12 vuotta täyttäneelle lapselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin kuulemisesta hallintomenettelylain (598/82) 15 §:ssä säädetään. Kaksitoista vuotta täyttäneellä lapsella on myös oikeus vaatia 13 §:ssä tarkoitettuja sosiaalipalveluja ja muita tukitoimia.

17 §

Kuuleminen ja päätöksen alistaminen

Sosiaalilautakunnan on ennen päätöstä lapsen huostaanotosta, sijaishuoltoon sijoittamisesta ja huostassapidon lopettamisesta aina, kun se on lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen mahdollista, selvitettävä lapsen omat toivomukset ja mielipide esillä olevista ratkaisuksista sekä varattava 12 vuotta täyttäneelle lapselle, lapsen vanhemmille, lapsen huoltajille sekä henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tällöin on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin

Ehdotus

10 §

*Lapsen edun selvittäminen ja lapsen puhe-
valta*

Huoltajan ohella on 15 vuotta täyttäneellä lapsella oikeus käyttää puhevaltaa häntä itseään koskevassa lastensuojeluasiassa. Lastensuojeluasiassa on 12 vuotta täyttäneelle lapselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin kuulemisesta *hallintolain (434/2003) 34 §:ssä* säädetään. Kaksitoista vuotta täyttäneellä lapsella on myös oikeus vaatia 13 §:ssä tarkoitettuja sosiaalipalveluja ja muita tukitoimia.

17 §

Kuuleminen ja päätöksen alistaminen

Sosiaalilautakunnan on ennen päätöstä lapsen huostaanotosta, sijaishuoltoon sijoittamisesta ja huostassapidon lopettamisesta aina, kun se on lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen mahdollista selvitettävä lapsen omat toivomukset ja mielipide esillä olevista ratkaisuksista sekä varattava 12 vuotta täyttäneelle lapselle, lapsen vanhemmille, lapsen huoltajille sekä henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tällöin on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin

kuulemisesta hallintomenettelylain 15 §:ssä säädetään. Henkilölle, jota on edellä mainitulla tavalla kuultava, on myös annettava tiedoksi lapsen huostaanottamista, sijaishuoltoon sijoittamista tai huostassapidon lopettamista koskeva päätös siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) erityistiedoksiannosta säädetään ja tarvittaessa selvitettävä mahdollisuudet muutoksen hakemiseen. Lautakunnan on lisäksi tarvittaessa kuultava lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoita.

kuulemisesta *hallintolain 34 §:ssä* säädetään. Henkilölle, jota on edellä mainitulla tavalla kuultava, on myös annettava tiedoksi lapsen huostaanottamista, sijaishuoltoon sijoittamista tai huostassapidon lopettamista koskeva päätös siten kuin *hallintolaissa todisteellisesta tiedoksiannosta* säädetään ja tarvittaessa selvitettävä mahdollisuudet muutoksen hakemiseen. Lautakunnan on lisäksi tarvittaessa kuultava lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoita.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

2.

Laki

potilasvahinkolain 11 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 11 b §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 640/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 b

11 b

Korvausasian käsittely lautakunnassa

Korvausasian käsittely lautakunnassa

Lautakunnassa asiat ratkaistaan esittelystä joko täysistunnossa tai täysistunnon asettaman jaostonkokouksessa. Asioita lautakunnassa käsiteltäessä noudatetaan mitä hallintomenettelylain (598/1982) 1—13 §:ssä, kielilaissa (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

Lautakunnassa asiat ratkaistaan esittelystä joko täysistunnossa tai täysistunnon asettaman jaostonkokouksessa. Asioita lautakunnassa käsiteltäessä noudatetaan mitä *hallintolaissa (434/2003)*, kielilaissa (423/2003) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

3.

Laki**sosiaalihuoltolain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/1982) 45 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

45 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan toimittaa asianomaiselle tiedoksi virkakirjeessä postitse. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös asianomaisen ilmoittamalla osoitteella varustettuna on annettu postin kuljetettavaksi. Muutoin on noudatettava, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66) on säädetty.

Ehdotus

45 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan toimittaa asianomaiselle tiedoksi *kirjeellä* postitse. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös asianomaisen ilmoittamalla osoitteella varustettuna on annettu postin kuljetettavaksi. Muutoin on noudatettava, mitä *hallintolaisissa* (434/2003) on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

4.

Laki**sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22 päivänä syyskuuta 2000 annetun lain (812/2000) 5 §:n 4 momentti ja 8 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Asiakkaan oikeus saada selvitys toimenpidevaihtoehtoista

 Jos on kysymys asiasta, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, on tulkitsemisesta ja kääntämisestä huolehdittava siten kuin hallintomenettelylain (598/1982) 22 §:ssä säädetään.

8 §

Itsemääräämisoikeus ja osallistuminen

 Asiakkaan kuulemisesta ennen häntä koskevan päätöksen tekemistä säädetään hallintomenettelylaissa.

Ehdotus

5 §

Asiakkaan oikeus saada selvitys toimenpidevaihtoehtoista

 Jos on kysymys asiasta, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, on tulkitsemisesta ja kääntämisestä huolehdittava siten kuin *hallintolain* (434/2003) 26 §:ssä säädetään.

8 §

Itsemääräämisoikeus ja osallistuminen

 Asiakkaan kuulemisesta ennen häntä koskevan päätöksen tekemistä säädetään *hallintolaissa*.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

5.

Laki**päihdehuoltolain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1986 annetun päihdehuoltolain (41/1986) 14 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Asianosaisen kuuleminen ja hoidon tarpeen selvittäminen

Ennen tässä luvussa tarkoitetun päätöksen tekemistä asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin hallintomenettelylain (598/82) 15 §:ssä on säädetty.

Ehdotus

14 §

Asianosaisen kuuleminen ja hoidon tarpeen selvittäminen

Ennen tässä luvussa tarkoitetun päätöksen tekemistä asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi siten kuin *hallintolain* (434/2003) 34 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

6.

Laki**mielenterveyslain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1990 annetun mielenterveyslain (1116/1990) 23 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 §

Esteellisyys

Tarkkailulähetteen laativan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin sekä hoitoon määräämisestä päättävän lääkärin esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylain (598/82) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Tarkkailulausuntoa ei saa antaa sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen. Hoitoon määräämisestä ei saa päättää sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen tai antanut tarkkailulausunnon.

Ehdotus

23 §

Esteellisyys

Tarkkailulähetteen laativan ja tarkkailulausunnon antavan lääkärin sekä hoitoon määräämisestä päättävän lääkärin esteellisyydestä on voimassa, mitä *hallintolain* (434/2003) 27 ja 28 §:ssä säädetään. Tarkkailulausuntoa ei saa antaa sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen. Hoitoon määräämisestä ei saa päättää sama lääkäri, joka on laatinut tarkkailulähetteen tai antanut tarkkailulausunnon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.